

Nr 590.

Av herr **Pettersson** i Dahl **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 126, angående vissa anslag till lägre lantbruksundervisning m. m. för budgetåret 1951/52.

I proposition nr 126 till riksdagen har framlagts förslag till bl. a. nya grunder för statsbidrag till den lägre lantbruksundervisningen. De föreslagna bidragsgrunderna äro enligt vårt förmenande väl snäva i vissa hänseenden för att kunna giva sagda undervisning det ekonomiska stöd, som densamma rimligen behöver och är förtjänt av.

Detta gäller i första hand procentsatsen för statens bidrag till lönekostnader. Denna procentsats skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag stanna vid 90 % av kostnaden. Enligt lantbruksstyrelsens beräkningar skulle ett genomförande av detta förslag i vissa fall leda till försämringar för skolorna. Då staten redan i princip påtagit sig ansvaret för de ytterligare kostnader, som uppkomma genom den beslutade löneregleringen, är en sådan försämring ägnad att ingiva allvarliga betänkligheter. Redan av denna anledning synes alltså en viss höjning av bidragsprocenten vara påkallad. Därjämte skulle emellertid förslaget genomförande ställa de lägre lantbruksundervisningsanstalterna i en sämre ställning än vad som gäller och förutsatts skola alltjämt gälla för närbesläktade skolformer, nämligen de centrala verkstadsskolorna, vilkas lönekostnader i deras helhet bestridas av statsbidrag. Då undervisningen vid de centrala verkstadsskolorna måste sägas ha samma principiella karaktär som den vid de lägre lantbruksundervisningsanstalterna — även om denna undervisning faller inom andra ämnesområden — kunna bärande skäl knappast anföras för att de lägre lantbruksundervisningsanstalterna bliva mindre gynnade i fråga om statsbidrag än de centrala verkstadsskolorna. Det inflytande, som staten betingat sig över skolorna, synes också motivera, att lönerna helt bestridas av statsmedel. Mot angivna bakgrund finna vi det vara naturligt, att staten bestrider hela lönekostnaden för statsbidragsberättigade lärartjänster vid de lägre lantbruksundervisningsanstalterna.

Av nyss anförda skäl och i konsekvens härmed torde vidare statsbidraget till bestridande av de fortlöpande pensionsavgifterna böra utgå med hela kostnaden i stället för att begränsas till 90 % därav, som Kungl. Maj:t föreslagit. Då löneregleringen lär komma att medföra betydande retroaktiva pensionsavgifter, synes det oss dessutom skäligt, att jämväl sådana avgifter bestridas helt av statsmedel.

Slutligen skulle man enligt Kungl. Maj:ts förslag ej längre bibehålla möjligheten för huvudmännen att erhålla statsbidrag till uppförande av lärarbostäder. I och för sig kan detta synas naturligt, då huvudmännen icke skola vara skyldiga att tillhandahålla befattningshavarna fri bostad. Även om sådan skyldighet icke föreskrives, torde emellertid huvudmännen i praktiken vanligen bliva nödsakade att tillhandahålla lärarna tjänstebostäder på grund av skolornas belägenhet och svårigheterna att anskaffa bostäder i öppna marknaden. Möjligheterna att erhålla ersättning för därmed föränade kostnader bliva därvid beroende på storleken av de hyror, som huvudmännen kunna betinga sig av lärarna. I detta hänseende synas 1941 års lärarlönesakkunniga ha förutsatt, att hyresbeloppen skola avvägas efter en annan och lägre grund för dessa tjänstebostäder än vad som sker för bostäder i öppna marknaden. Då de inom statsförvaltningen tillämpade grunderna för värdering av tjänstebostäder måste anses ligga mycket lågt, kan man utgå från att huvudmännen komma att få vidkännas betydande kostnader för tjänstebostäder åt lärarpersonal vid de lägre lantbruksundervisningsanstalterna. Med hänsyn härtill anse vi det icke vara mer än rimligt, att huvudmännen bibehållas vid sin nuvarande rätt till statsbidrag till uppförande av lärarbostäder vid sagda undervisningsanstalter.

Under åberopande av det ovan anförda få vi sålunda hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts förslag angående vissa anslag till lägre lantbruksundervisning m. m. för budgetåret 1951/52 måtte besluta, att dels statsbidrag skall utgå med hela kostnaden för avlöning och pensionering av befattningshavare å statsbidragsberättigade lärartjänster, dels ock rätten till statsbidrag till uppförande av lärarbostäder bibehålles.

Stockholm den 10 april 1951.

Nils G. Hansson
i Skegrie.

Axel Rubbestad.

Anders Pettersson,
Dahl.

J. Onsjö

Ivar Johansson,
Mysinge.

Hj. Nilson
i Spånstad.

K. A. Ryberg.